

РЕШЕНИЕ

№ 13

гр. София, 12.01.2026 година

Върховният касационен съд на Република България, второ наказателно отделение, в закрито съдебно заседание на десети декември две хиляди и двадесет и пета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: БИСЕР ТРОЯНОВ
ЧЛЕНОВЕ: ПЕТЯ КОЛЕВА
ИВАН СТОЙЧЕВ

при секретаря Галина Иванова и участието на прокурор Ивайло Симов като изслуша докладваното от съдия Колева НД № 1040/2025 г. по описа на Върховния касационен съд, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на 346, т. 1 от НПК.

Образувано е по жалба на подсъдимия А. А. П. чрез защитника му – адв. С. М., срещу решение № 320 от 09.10.2025 г. на Апелативен съд – София, постановено по ВНОХД № 826/2025 г.

В жалбата са въведени касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 НПК, като се претендира изменение на атакуваното решение и намаляване на наложеното на подсъдимия наказание.

В жалбата защитникът твърди, че решението е постановено при съществени нарушения на процесуалните правила, изразяващи се в нарушаване на принципни наказателно-процесуални норми, отразили се на правилността на изводите на съда, обективирани в диспозитива на атакуваното решение. Сочил, че не били спазени правилата на формалната логика и че имало порок при формиране на вътрешното му убеждение по релевантните факти, тъй като изводите му почивали на невярна интерпретация на събраните доказателства и доказателствени средства.

Претендира явна несправедливост на наложеното наказание. Размерът на наказанието лишаване от свобода за срок от две години и три месеца, след редуцията намален на една година и шест месеца е определен като прекомерно завишен, а наказанието окачествено като несъразмерно тежко и явно несправедливо. При определяне на санкцията, наложена на подсъдимия не били взети предвид съдействието му на органите на досъдебното производство; самопризнанието му; изразеното съжаление за стореното; семейното му положение и силно влошеното му материално състояние. Твърди, че изтеклият продължителен период на задържане в местата за лишаване от свобода е осъществил своя превъзпитателен и превантивен ефект върху личността на П..

Изтъква, че при индивидуализацията на наказанието въззивният съд необосновано не е приложил разпоредбата на чл. 55, ал. 1, т. 2, б. „б“ НК, тъй като били налице многобройни смекчаващи отговорността обстоятелства. Неправилно наказанието било определено при условията на чл. 58а, ал. 1 НК, а не при условията на чл. 58а, ал. 4 вр. чл. 55 НК, който бил по-благоприятен за него и наказанието пробация било съответно на извършеното и щяло да постигне целите на чл. 36 НК.

Алтернативно претендира, че наказанието от две години и три месеца, определено след редуцията на една година и шест месеца е прекомерно завишено и размерът му следва да бъде значително намален. В този му вид то не съответства на обществената опасност на дееца; на влошеното му здравословно и имотно състояние. Смята, че направеното още в хода на досъдебната фаза на процеса самопризнание не е взето предвид от съда при индивидуализиране на наказанието.

Намира, че неправилно въззивният съд не е приложил нормата на чл. 55, ал. 3 НК, тъй като и намаленият размер на глобата на 1000 лв. е непосилен за него.

Служебният защитник на подсъдимия в съдебно заседание моли да се уважи жалбата на подзащитния Й. Пледира съдът да приеме, че оплакването на подсъдимия П. за явна несправедливост на наказанието е основателно.

Прокурорът от Върховна касационна прокуратура изразява становище, че жалбата на подсъдимия е неоснователна и не е налице претендираното касационно основание явна несправедливост на наложеното наказание. Смята, че съдът е обсъдил всички обстоятелства от значение за индивидуализацията на наказанието и приложил разпоредбата на чл. 58а, ал. 1 НК като не са налице условията за приложение на чл. 55 НК. Пледира за оставяне в сила на решението на апелативен съд – София поради липса на касационни основания.

В последната си дума подсъдимият П. моли за намаляване на наказанието.

Върховният касационен съд, второ наказателно отделение, след като обсъди доводите на страните и извърши проверка по делото, установи следното:

Жалбата е допустима, тъй като е подадена от активно легитимирано лице в срока за обжалване на акт на въззивна инстанция, който подлежи на касационна проверка. Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Съдебното разглеждане на НОХД № 2037/2025 г. по описа на Софийски градски съд (СГС) е протекло по реда на чл. 371, т. 2 НПК. С постановената по него присъда била ангажирана наказателната отговорност на подсъдимия А. А. П. за престъпление по чл. 304а, предл. 3 вр. чл. 304, ал. 1 НК, за което на основание чл. 54 НК му било наложено наказание в размер на две години и три месеца лишаване от свобода и глоба в размер на 2000 лв., като на основание чл. 58а, ал. 1 НК наказанието лишаване от свобода било редуцирано на една година и шест месеца.

На основание чл. 25, ал. 1 вр. чл. 23, ал. 1 НК било групирано наказанието по НОХД № 2037/2025 г. СГС и това по НОХД № 13701/2022 г. СРС, като било определено едно общо най-тежко такова от една година и шест месеца лишаване от свобода.

На основание чл. 23, ал. 3 НК било присъединено към определеното общо наказание лишаване от свобода наказанието глоба в размер от 2000 лв., наложено по НОХД № 2037/2025 г., както и наказанието глоба в размер на 500 лв., наложено по НОХД № 13701/2022 г. СРС.

Била приспадната на основание чл. 25, ал. 2 НК изтърпяната част от наказанието лишаване от свобода, наложено на подс. П. по НОХД № 13701/2022 г. СРС.

На основание чл. 57, ал. 3 вр. ал. 1, т. 2 ЗИНЗС бил определен първоначален общ режим на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода.

Съдът се произнесъл и по разноските.

С определение, постановено по реда на чл. 306, ал. 1, т. 1 НПК, на основание чл. 307а НК била отнета в полза на държавата една банкнота с номинал 100 щатски долара, представляваща веществено доказателство по делото.

С решение № 320 от 09.10.2025 г., постановено по ВНОХД № 826/2025 г. САС изменил атакуваната от подсъдимия А. П. чрез защитника му присъда на СГС от 08.05.2025 г., постановена по НОХД № 2037/2025 г., като размерът на наложеното наказание глоба от 2000 лв. бил намален на 1000 лв.

На основание чл. 23, ал. 1 НК било определено едно общо най-тежко наказание глоба в размер на 1000 лв. по НОХД № 2037/2025 г. СГС и НОХД №13701/2022 г. СРС.

Отменено било присъединяването по реда на чл. 23, ал. 3 НК на наказанието глоба в размер на 500 лв., наложено по НОХД № 13701/2022 г. СРС и била потвърдена атакуваната присъда на СГС в останалата част.

Основанията по чл. 348, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 НПК не са налице.

По доводите за нарушение на процесуалните правила.

Принципно допускането на съществени процесуални нарушения би било основание за отмяна на решението и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на второстепенния съд, а не за изменение на решението, както претендира защитата. При разглеждане и решаване на делото въззивният съд не е действал в отклонение на процесуалния закон, нарушавайки „принципни наказателно-процесуални норми, отразили се на правилността на изводите на съда, обективирани в диспозитива на атакуваното решение“.

При осъществения касационен контрол се установи, че САС е спазил правилата на формалната логика и не е формирал вътрешното си убеждение по релевантните факти порочно, както неоснователно се твърди в жалбата. Дистанциран от материалите по делото и съдържанието на решението е доводът, че изводите на контролирания съд „почивали на невярна интерпретация на събраните доказателства и доказателствени средства“. Безспорно е по делото, че съдебното производство, образувано срещу А. А. П., е протекло по реда на глава двадесет и седма от НПК, а именно съкратено съдебно следствие в хипотезата на чл. 371, т. 2 НПК, което е преминало въззивна проверка. Фактите, изложени в обвинителния акт, са били доброволно признати от подсъдимия, като са му били разяснени последиците от това, които действия на СГС контролираният съд на свой ред е проверил и утвърдил. Апелативният съд не е обсъдил подробно и самостоятелно относимите към обвинението на подсъдимия П. доказателствени материали, събрани в хода досъдебното производство, доколкото е препратил към съдържанието на първоинстанционните мотиви, което не е недопустим подход поначало. В случая съдът е бил сезиран с въззивна жалба от подсъдимия с възражения само относно размера на наказанието, поради което решаващата инстанция е фокусирала вниманието си основно върху това оплакване на подсъдимия П. и при неконстатиране на допуснати съществени процесуални нарушения от първостепенния съд. При липса на конкретика в касационната жалба и в пледоарията на защитата за кои точно доказателствени източници смята, че са били интерпретирани „невярно“, настоящият състав на съда само общо ще посочи, че второстепенният съд е преценил доказателствените материали съобразно действителното им съдържание и никое от изследваните средства не е анализирано превратно.

Затова не може да се счете за основателно оплакването за допуснато съществено нарушение на процесуалните правила.

По доводите за нарушение на материалния закон.

Проведеното по реда на глава двадесет и седма от НПК съкратено съдебно следствие по чл. 371, т. 2 НПК предполага определяне на наказанието при условията на чл. 58а НК, съгласно разпоредбата на чл. 373, ал. 2 НПК. САС е проследил как първостепенният такъв е определил наказанието, което привлеченото към наказателна отговорност лице следва да понесе, като се е съгласил, че то е било правилно индивидуализирано по реда на чл. 58а, ал. 1 НК, а не по реда на чл. 58а, ал. 4 НК, тъй като и той, аналогично на СГС, не е намерил, че са налице условията на чл. 55 НК за приложение на тази разпоредба. В конкретния случай, апелативният съд е изложил съображения за законност и правилност на начина, по който е подходил СГС при индивидуализиране по вид и размер на наказанието лишаване от свобода на подсъдимия П., което е оценил като справедливо. Посочил е, че правилно първоинстанционният съд е процедирал при индивидуализиране на санкцията, която деецът следва да понесе, като след изброяване на смекчаващите отговорността обстоятелства не е приел, че са многобройни нито, че поне едно от тях се явява изключително, което да обуслови приложението на чл. 55 НК и по тези причини не е приложил цитираната разпоредба, не пропускайки да отчете и отегчаващите отговорността обстоятелства. Изложените съображения на СГС, към които въззивният съд е препратил с решението си ясно очертават защо е счел за правилно приложението не разпоредбата на чл. 55 НК, а тази по чл. 58а, ал. 1 НК. Затова, въпреки че принципно е по-благоприятна за дееца нормата на чл. 55 НК, тя не може да бъде приложена спрямо него в това производство, тъй като не са налице материалноправните предпоставки за това.

По изложените съображения настоящата инстанция намира, че не е допусната посоченото в жалбата нарушение на материалния закон.

По доводите за явна несправедливост на наложеното наказание.

Първоинстанционният съд е наложил на А. П. наказание лишаване от свобода в размер на две години и три месеца. При определяне на размера на същото, съдът съобразно правилата на чл. 54 НК е отчетел следните смекчаващи отговорността обстоятелства за подсъдимия – признаване на вина, съдействие на органите на досъдебното производство за разкриване на обективната истина и увредено здравословно състояние. Самопризнанието пред първоинстанционния съд не е оценено като смекчаващо отговорността обстоятелство, тъй като то е отчетено на друго основание. Като отегчаващи отговорността обстоятелства съдът е взел предвид високата степен на обществена опасност на деянието, доколкото се касае до корупционно престъпление, подкопаващо доверието в контролните органи и уронващо техния престиж, към които се проявява остра обществена нетърпимост, тъй като ерозира нормалното функциониране на държавните органи и общественото доверие в тях и обремененото му съдебно минало. Вземайки предвид реда, по който е протекло производството в съдебната му фаза, съдебният състав е намалил така индивидуализираното наказание на привлеченото към наказателна отговорност лице с една трета и му е наложил редуцирания размер на същото от една година и шест месеца лишаване от свобода. С всички тези разсъждения на първостепенния съд се е съгласил въззивният състав утвърждавайки с решението си описания подход на СГС.

Неоснователни са аргументите в жалбата на подсъдимия, че САС не е оценил всички смекчаващи отговорността му обстоятелства като е подценил самопризнанието

му и съдействието му на органите от досъдебното производство. Тук следва да се посочи, че съгласно т. 7 от ТР № 1/2008 г. на ОСНК – ВКС самопризнанието на подсъдимия има значение на смекчаващо отговорността обстоятелство, когато реално е налице съдействие от негова страна за установяване на обективната истина по делото. За да се счете самопризнанието за смекчаващо отговорността обстоятелство, е необходимо привлеченото към наказателна отговорност лице да е спомогнало за разкриване на престъплението и неговия извършител. Формалното волеизявление за признаване на вина независимо в коя фаза на процеса е направено не може да се третира като допълнително смекчаващо отговорността обстоятелство. Такъв е и настоящият случай. След образуване на досъдебното производство на 25.10.2023 г., започнало на същата дата с първото действие по разследването – оглед на местопроизшествие и последвано същия ден от разпит в качеството на свидетели на Б. М., М. Е. и И. Т., А. П. е привлечен като обвиняем на 26.10.2023 г. по настоящото досъдебно производство и веднага след това е разпитан в това му качество, в който разпит се е възползвал от правото си да не дава обяснения. С представяне на решение на ТЕЛК от 19.09.2022 г., с което му е призната 75% трайно намалена работоспособност, се е изчерпало съдействието му по разкриване истината по делото. В протокола за разпит на обвиняем от 06.03.2025 г. А. П. е заявил, че се признава за виновен и съжالياва за стореното, като е декларирал, че след като излезе от затвора няма да нарушава закона. Затова, твърдението, че А. П. е направил самопризнания по предявеното му обвинение по настоящото дело още в хода на досъдебното производство не притежава изискваната от цитирания тълкувателен акт характеристика и те с нищо не са допринесли за разкриване на престъплението и неговия автор. По тази причина изявлението на П., направено в хода на досъдебната фаза на процеса, не може да се преценява като допълнително смекчаващо отговорността му обстоятелство нито пък е било пренебрегнато от апелативния съд при преценката на размера на наказателноправната принуда, която следва да бъде приложена спрямо дееца.

Отделно от това, предвид размера на санкцията, посочен в нормата на чл. 304а НК до десет години лишаване от свобода и глоба до петнадесет хиляди лева, видно е, че основното и кумулативно наказание, наложени на П. са индивидуализирани към минимума предвиден в закона. В този смисъл нито времето на предварително задържане е изиграло превъзпитателна роля при подсъдимия, предвид обремененото му съдебно минало, нито наказанието пробация се явява подходящо за постигане целите на чл. 36 НК в конкретния случай.

Лишено от основание е оплакването за несъобразеност на санкцията със семейното положение на подсъдимия – разведен и неговото имотно състояние. Тъкмо обратното, второинстанционният съд е редуцирал размера на наказанието глоба от 2000 лв. на 1000 лв. съобразявайки материалното положение на подсъдимия П. и здравния му статус, но допълнителното ѝ намаляване или премахване би било проява на неоправдан либерализъм.

Необходимо е да се припомни, че явна несправедливост на наказанието е налице само при очевидно несъответствие на обществената опасност на деянието и дееца, на смекчаващите и отегчаващи отговорността обстоятелства, както и на целите по чл. 36 НК, пред каквато хипотеза не сме изправени по настоящото дело след намесата на въззивния съд. Следователно, не са налице основания за изменение на постановеното от него решение. Това налага извод за неоснователност на жалбата, поради което тя следва да бъде оставена без уважение.

Водим от горното, Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 320 от 09.10.2025 г. на Апелативен съд – София,
постановено по ВНОХД № 826/2025 г.

Решението не подлежи на обжалване и протестиране.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.
 2.